

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Ivety Šedové s názvem

RUTILOVÉ PIGMENTY S CHRÓMEM

Bc. Iveta Šedová se ve své diplomové práci zabývá syntézou rutilových pigmentů, které jsou přijatelné pro životní prostředí.

Cílem posuzované diplomové práce bylo ověřit možnost přípravy rutilových pigmentů obecného vzorce $Ti_{1-3x}Cr_xM_{2x}O_2$, kde chróm působí jako chromofor (barvicí složka) a wolfram nebo niob (M) jako nábojově kompenzující prvek v množství $x=0, 0.05; 0.1; 0.2; 0.3; 0.5$. Bc. Iveta Šedová měla v rámci své diplomové práce za úkol připravit tyto pigmenty klasickou keramickou metodou. Jako výchozí suroviny byly použity oxid wolframový WO_3 , oxid niobičný Nb_2O_5 , oxid chromitý Cr_2O_3 a čtyři různé výchozí suroviny titanu (TiO_2 , typ AV 01; $TiOSO_4 \cdot 2H_2O$, typ VKR 611; anatasová pasta a pasta $Na_2Ti_4O_9$). Cílem této práce bylo sledovat vliv teploty kalcinace, obsahu daného chromoforu a nábojově kompenzujících prvků a také vliv výchozích surovin titanu na barevnost připravených pigmentů.

Diplomová práce je vypracovaná velmi přehledně s vysokou estetickou úrovní. Výsledky jsou řazeny systematicky i logicky, i přes poměrně obsáhlou experimentální část. Pro větší přehlednost diplomantka velmi pěkně zpracovala naměřené hodnoty do diagramů. V přílohové části jsou uvedeny přehledné doplňující tabulky a vzorník připravených pigmentů. V závěru diplomové práce autorka shrnula získané poznatky a výsledky. Také vyhodnotila neoptimálnější podmínky pro syntézu tohoto typu pigmentu.

Připomínky a dotazy:

- 1) V kapitolách 4.1.2.4 a 4.1.3.5 je uvedeno chybné vyjádření odstínu barevné souřadnice a^* . Kdy autorka píše na str. 45, že hodnoty této souřadnice, které leží v kladné oblasti, mají žlutý odstín. Ve skutečnosti kladné hodnoty této souřadnice mají červený odstín. Stejná chyba je i na str. 75.

Na str. 75 je uvedena také chybná teplota výpalu, při které pigment o složení $Cr_{0,5}NbO_2$ má největší příspěvek červeného odstínu. Autorka uvádí teplotu

1000 °C, ale z diagramu i tabulky vyplývá, že největší příspěvek červené má pigment vypálený na 1100 °C. Tyto chyby považuji za formální, které vznikly zřejmě rozsáhlostí práce a nutností pracovat s velkým množstvím hodnot.

- 2) V diplomové práci se zabýváte pouze syntézou v tuhé fázi. Jaké jiné postupy k přípravě těchto pigmentů by mohly být použity?
- 3) Zajímalo by mě, v jakém mocenství se vyskytuje chróm v těchto rutilových pigmentech? Je možné, že při kalcinaci se uvolňují sloučeniny chrómu? Jedná se skutečně o ekologicky přijatelné pigmenty? Jaký jiný chromofor, pokud je to možné, by mohl nahradit chróm v tomto typu pigmentů?
- 4) V seznamu použitých chemikálií jsou uvedeny dva typy keramické glazury. Ve výsledcích jsou uvedeny a komentovány hodnoty jednoho typu. O jaký typ keramické glazury tedy jde?
- 5) Máte přehled o ekonomii syntézy těchto pigmentů? Mohly by se vyrábět i v provozním měřítku tak, aby byly konkurenceschopné?
- 6) Zajímalo by mě, zda na základě rentgenové difrakční analýzy byly vzorky, které se nejvíce přibližovaly požadovanému složení, podrobeny výpalu na vyšší teplotu než 1150 °C, když s rostoucí teplotou se složení více přibližovalo požadovanému.

Předloženou diplomovou práci Bc. Ivety Šedové hodnotím jako velice dobrou. Práce splňuje v plném rozsahu všechny body zadání. Podle mého názoru tato práce je přínosem do problematiky vývoje anorganických pigmentů.

Tuto diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou

Výborně

Ing. Veronika Kosinová

Pardubice, 25. května 2013